

Jornada de treball: **TENDÈNCIES GLOBALES I ESTRATÈGIES METROPOLITANES**

17 de novembre de 2015

RESUM DE LES INTERVENCIONS

“El més important per a cada ciutat és crear la seva xarxa col·laborativa entre ciutadans i sectors productius, perquè aquestes grans àrees metropolitanes seran les que dirigiran l'economia global”. Formulada pel fundador de la Brookings Institution, **Bruce Katz**, aquesta ha estat una de les principals idees-força que s'han formulat avui a la jornada de treball **Global Trends & Metropolitan Strategies**, organitzada pel Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB) i ESADEgeo, entitat presidida per **Javier Solana**, que ha tingut lloc a l'auditori ESADE de Barcelona. Una jornada per contribuir a pensar Barcelona més enllà dels límits geogràfics de la ciutat, sinó entenent-ho com un tot amb el conjunt de l'Àrea Metropolitana.

“Des dels EUA, quan mirem cap a Europa, no mirem països, mirem ciutats particulars, com la vostra. I el vostre repte és, tenint en compte aquest temps tan increïblement complicat en l'àmbit polític, podeu trobar una o dues iniciatives perquè s'entengui què és Barcelona i per preparar-la per a la propera evolució?”, ha preguntat **Katz**. Posant com a exemples les ciutats-xarxa de Denver, Portland i Detroit, ha instat les institucions barcelonines a treballar en xarxa amb el conjunt de municipis de l'entorn. **“Creeu la vostra xarxa. L'Àrea Metropolitana de Barcelona agrupa 4.700.000 persones. Què té de particular? Port, clústers... Què us fa especials a Espanya, a Europa i el món?”**, ha demanat, sempre tenint present que **“les ciutats no són governs, les ciutats són xarxes. L'Ethos de la ciutat és col·laborar”**.

El primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, **Gerardo Pisarello**, ha entomat el repte, advocant per posar les llums llargues a l'hora d'imaginar la ciutat. **“Pensar les nostres regions en el curt termini és una aposta que s'ha de superar. Tenim l'objectiu d'incloure el mitjà i llarg termini en les polítiques econòmiques i socials”**, ha assegurat, fent especial èmfasi en les desigualtats existents entre barris de la ciutat i entre municipis de l'Àrea Metropolitana.

“Una ciutat amb desigualtats elevades genera una democràcia dèbil i una economia dèbil i ineficient”, ha avisat. I, fent seva la màxima del primer tinent d'alcalde de Nova York, Anthony Shorris, que fa bandera del lema **“One New York”**, ha proclamat: **“És molt interessant. Barcelona no es pot permetre tenir altíssims nivells de desocupació, treballs d'escassa qualitat... Tenir una dualitat de Barcelones no és correcte, tenir ciutats dualitzades... Perquè Barcelona no té una 'banlieue' parisenca, i no volem tenir-la.”** I, per evitar-ho, ha reclamat **“pensar en realitats metropolitanas”**.

La metròpoli com a factor de reequilibri

En una línia similar a Pisarello s'ha expressat el director de l'Àrea de Planificació Estratègica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), **Francesc Magrinyà**, que ha fet especial èmfasi en el fet que **“és essencial focalitzar-nos en les desigualtats metropolitanas”**, en tant que **“la pobresa s'estén i s'aguditzen les desigualtats en certs barris”**. **“L'Eixample ha tingut la virtut de capturar l'activitat econòmica. Però també ha generat una diferència brutal entre els nivells de creació de riquesa del centre de Barcelona i la resta. S'aguditzen les desigualtats socials, i la metròpoli ha de tornar a reequilibrar-les”**, ha sentenciat.

Javier Solana, en encetar la jornada, ja havia augurat que “el repte” que tenen les grans ciutats a partir d’ara és el de “convertir-se en actors per solucionar problemes globals”. Passar a l’acció. “Les ciutats han de fer un pas endavant i afrontar elles soles els reptes”, hi afegia **Katz**.

El president de la comissió executiva del Pla Estratègic Metropolità, **Guillem Espriu**, ha recalcat que la crisi ha suposat 'un cop a l’estructura econòmica i social de la nostra ciutat”, fent que les desigualtats “hagin augmentat”. “De poc serveix que l’economia creixi si bona part dels ciutadans no se’n pot beneficiar”, ha remarcat.

Reptes interns i externs

El professor titular del Departament de Geografia de la UAB **Oriol Nel·lo** ha continuat recalcant l’augment de les desigualtats en les grans ciutat com “l’element clau que determinarà com evoluciona tota la resta”. Des de la convicció que “els estats tenen dificultats creixents per fer-hi front”, sosté que les 'poden tenir-hi un paper particularment rellevant, i això és cert en el cas de Barcelona”.

“Hem d’aspirar a ser una ciutat equitativa, cohesionada”, ha reclamat Nel·lo, en paral·lel a l’estratègia d’adaptar-se a tots els condicionants 'que dicten les forces econòmiques”. Uns condicionants, apunta el CEO de Barcelona Global **Mateu Hernández**, que obliguen la capital catalana a ser “una àrea atractiva per a la inversió”. I, des del seu punt de vista, aquesta atracció s’aconseguirà si primer s’atrau “talent”, en tant que, després, aquest talent és el que “atrau el capital”. Segons **Hernández**, Barcelona té un nivell d’infraestructures extraordinari, però li falten coses bàsiques com 'fer més fàcil fer-hi negocis, que l’anglès sigui més present a la ciutat, que a les escoles s’hi parli anglès...” I, coincidint amb **Pisarello**, ha advocat perquè els principals actors econòmics i socials metropolitans s’autoimposin una política de “*long time vision*”.

Madrid com a exemple

La manca d’un model de futur precisament ha estat criticat amb duresa per part del nou regidor de Desenvolupament Urbà Sostenible de l’Ajuntament de Madrid, **José Manuel Calvo**. Des del seu punt de vista, fins ara, “el model de Madrid era el d’una expansió descontrolada sense saber gaire bé on volia anar. Es va articular a la ciutat un projecte basat en bombolles immobiliàries, on el totxo era el gran motor de l’economia”, ha descrit. Ara, el nou consistori s’ha proposat “que es compleixi la llei”. “Tan senzill com això”, ha assegurat. “Fins ara, hi havia mers gestors entre interessos diversos. A la nostra ciutat, complir la llei gairebé és revolucionari”, ha sentenciat.

Per a **Calvo**, “un govern que faci complir la norma al conjunt d’agents resoldria bona part dels problemes que tenim a l’hora d’enfocar el desenvolupament de la ciutat”. “Perquè la ciutat, més que planificada, fins ara ha estat gestionada. I cal una planificació integral. És clau recuperar un projecte de ciutat i assentar les bases per assolir-lo”, ha emfasitzat.

El regidor de Madrid, després de detallar diverses pífies urbanístiques tolerades fins l’actualitat, ha detallat els tres reptes que s’ha fixat l’equip de govern: millorar la mobilitat i “repensar com ens hem de moure” -“les polítiques neoliberals han convertits els carrers en residus”-, corregir els desequilibris territorials en el si del municipi, identificant “zones urbanes vulnerables”, i fixar un model normatiu que sigui més operatiu que la modificació del Pla General.

Sis riscos globals, a mode de context

“No podem saber com serà el futur, i tanmateix tenim l’obligació de pensar-l’ho”, deia **Nel·lo** durant la seva intervenció. Per contextualitzar tot el debat, doncs, el director d’ESADEgeo, **Ángel Saz-Carranza**, ha apuntat quines són les cinc principals tendències globals existents actualment: els països emergents estan convergint amb els països punters, la demografia continua pujant, sorgeixen nous models econòmics -'cada cop hi ha més concentració de poder, vivim una transició cap a un món amb menys ocupació’-, hi ha un empoderament individual cada cop més acusat i el canvi climàtic i energètic cada cop és més evident.

A partir d’aquestes cinc tendències, ha detallat sis grans riscos als quals s’enfronta la humanitat: confrontació entre grans potències, auge del nacionalisme anti-globalització contra la pèrdua de sobirania nacional, lluita pels recursos, cibercrim organitzat, Orient Mitjà -'tenim una regió fallida a tocar d’Europa?’- i una frenada de les economies dels països emergents.

Exposats tots aquests punts de vista, **Pisarello** ha acabat reclamant 'generar un nou acord entre experts, ciutadanes, actors econòmics, sindicals...' per concebre la Barcelona dels propers anys, “passant de la participació en l’elaboració de les polítiques públiques a la coproducció de polítiques públiques”. “Hi estem obligats”, ha sentenciat.

Destacats:

- **Gerardo Pisarello**: “És imprescindible incloure el mitjà i llarg termini en les polítiques econòmiques i socials de la ciutat i la seva àrea d’influència”
- **Javier Solana**: “Les ciutats s’han de convertir en actors per implicar-se en la solució de problemes globals”